

Nieuwjaarstoespraak 2018

Beste collega's,

Graag wens ik jullie met allen die jullie lief zijn een heel voorspoedig en gelukkig nieuwjaar!

Voor mij is het de laatste keer dat ik hier een nieuwjaarstoespraak houd. De verleiding is dan groot om ook terug te blikken, maar die verleiding zal ik weerstaan. Ik wil graag vooral met jullie vooruitzien. Dat doe ik dan wel in verbinding met het recente verleden.

Vitaliteit

Ons hof staat er in veel opzichten goed voor, zo schreef ik in het Voorwoord van het boek *Hacktische Tijden* (van Jesse van Muylwijck). Ik noemde onderwerpen als werkplezier, kwaliteit, doorlooptijden, maar ook onze financiële situatie. Ik noemde ook de vitaliteit van onze organisatie. Vitaal staat voor (levens)krachtig, energiek en levendig. Die vitaliteit is er. We vinden dat o.a. terug in een relatief laag ziekteverzuim! Maar we weten allemaal dat je daaraan moet blijven werken. Dat kan op allerlei manieren en er is een plan in de maak om ons daar in de loop van dit jaar steeds weer aan te herinneren en ons daarin te stimuleren en te faciliteren. We weten dat werkdruk een bedreiging kan vormen. Jesse van Muylwijck maakte speciaal voor ons hof een cartoon, waarin hij op luchtige wijze aangeeft dat je die bedreiging vooral samen te lijf kunt gaan. En als je dat goed doet en daar creatief in bent – en ook zichtbaar resultaten behaalt – dan geeft dat voldoening en nieuwe energie.

Een paar voorbeelden: een andere manier van werken leverde in ons team belastingrecht een enorme verkorting van de doorlooptijden op. Dat geeft voldoening, het verhoogt de maatschappelijke relevantie en effectiviteit van uitspraken. In de afdeling straf maakte een complex van maatregelen dat ons aanhoudingspercentage aanmerkelijk terugliep. Dat voorkomt dubbel werk, geeft minder vaak het gevoel dat je een dossier eigenlijk voor niets gelezen hebt en maakt dat andere zaken (en vooral: mensen!) eerder aan de beurt komen. En als dan ook bij herhaling blijkt dat we kwalitatief goed werk leveren, dan geeft dat voldoening en positieve energie. In de afdeling civiel wordt bij herhaling op innovatieve wijze gewerkt aan verkorting van procedures. Ik noem, in de loop der jaren, de praktijk van de Comparities na aanbrengen, de Second Opinion procedure en de praktijk in WWZ-zaken om een eerste mondelinge behandeling voor één raadsheer te laten plaatsvinden. In december jl. heeft de Hoge Raad geoordeeld dat dit alleen mag met voorkennis en instemming van beide partijen. Maar daarmee is wel een nieuwe mogelijkheid gecreëerd om partijen snelheid te bieden en een omgeving waarin ten overstaan van één raadsheer schikkingsonderhandelingen wellicht meer kans van slagen hebben. Met deze voorbeelden gaf ik allerminst een volledige opsomming. Ik spreek de wens uit dat in 2018 opnieuw creatieve ideeën en goede samenwerking, ook met onze zgn. ketenpartners, zullen leiden tot verdere verkorting van de doorlooptijden, een versterking van de ervaring dat ons werk ertoe doet en tot behoud en verdere verbetering van de vitaliteit van ons hof en allen die daarin werkzaam zijn.

Externe oriëntatie

In het rapport van de Commissie Kummeling (Commissie Evaluatie Wet herziening gerechtelijke kaart) wordt een paragraaf gewijd aan dit onderwerp. De commissie trof in de gerechten op dit gebied een wisselend beeld aan, zo vermeldt het rapport. De paragraaf wordt afgesloten met een intrigerende zin: "Ten slotte constateert de commissie een opvallend verschil tussen de eerste en de tweede aanleg, in die zin dat, uitzonderingen daargelaten, in de eerste aanleg meer op externe oriëntatie gerichte activiteiten voor de commissie waarneembaar waren dan in de tweede aanleg".

Wie mij een beetje kent, zal niet verbaasd zijn dat ik hierop aansla. Externe oriëntatie is, wat mij betreft, voor de Rechtspraak van het grootste belang. In tal van installatietoespraken, weblogs en interviews heb ik daarvan steeds weer blijk gegeven. En ik weet dat velen van jullie er ook zo over denken en daar daadwerkelijk iets mee doen. Ik noemde daarnet al voorbeelden van innovaties, die blijk geven van externe oriëntatie, vooral gericht op één van de sterkste behoeften van de samenleving, namelijk die aan snelle en effectieve rechtspraak. Ik kan er met gemak zo een aantal aan toevoegen: de aandacht voor toegankelijk taalgebruik (ons hof heeft een training in het opleidingspakket opgenomen, waaraan o.a. alle nieuwe medewerkers deelnemen); de sterk verbeterde aandacht voor heldere persvoorlichting en zgn. voorleesuitspraken die beslissingen voor een breed publiek begrijpelijk maken; het enthousiasme waarmee een groot aantal raadsheren deelneemt aan "raadsheer voor de klas". Denk bijvoorbeeld ook aan het inspelen op behoeften van de samenleving aan specialisatie van raadsheren (o.a. mensenhandel en cybercrime).

Net als voor het onderwerp 'vitaliteit' geldt voor 'externe oriëntatie', dat je er voortdurend aan moet blijven werken. Ook als het allemaal niet van een leien dakje gaat, zoals bij de digitalisering en automatisering. Dan wordt veel van onze creativiteit en uithoudingsvermogen gevraagd. De constatering van de Commissie Kummeling kunnen we – wat er zij van de juistheid ervan, waar het ons hof betreft – gebruiken als een reminder, een stimulans om op dit punt voortdurend alert en actief te zijn. Hopelijk gaat dat weer mooie nieuwe initiatieven opleveren, waar de samenleving baat bij heeft en die de vitaliteit binnen ons hof ten goede komen.

Ik sluit af met een persoonlijke noot en een wens.

Voor mij persoonlijk was dit zoals gezegd mijn laatste nieuwjaarstoespraak als president van het Hof Den Haag. Dit jaar neem ik afscheid, 2018 zal dus een jaar met een grote verandering worden. Er is nog genoeg gelegenheid om terug te kijken, maar ik wil nu wel vast één ding zeggen, aan het begin van het nieuwe jaar: het werken voor dit Hof, met jullie, heeft mij veel voldoening en werkplezier gebracht. En dan kom ik bij mijn wens: ik hoop dat het nieuwe jaar ook voor jullie veel positieve energie en werkplezier mag opleveren.

Dank voor jullie aandacht!